

Yazıçılar Birliyinin Natəvan klubunda Əli Rza Xələflinin 65 illik yubileyi qeyd olundu. Həmin yubiley tədbirində son söz kimi o, iki dördlük oxudu. Düşünürəm ki, həmin iki bənd şeirlə onu dinləyənlərə yaşadığı ömrün hesabətını verirdi.

*Həsətimdən küləklər bir pay qurda aparsın,
Dağılmasa buludlar üzü nurdə aparsın.
Üstümdən əsən yellər yön tutsun Qarabağa
Nəfəsindən bir ah da bizim yurda aparsın.*

*Bir sinə dağında dumanam, çənəm,
Çətin bu dünyaya qayıdam, dönəm.
Ötəri yol üstə qəza qurbanı
Neçə Süleymandan biri də mənəm.*

Müasirlərimizi öyrənməyə, özü də yaxından öyrənməyə, yaxşı öyrənməyə borcluyuq. Əli Rza Xələflinin son kitablarının birində onun həyatı ilə bağlı maraqlı qeydlərini oxudum: “Yaşam yolumla bağlı qeydlər filologiya elmləri doktoru, professor Teymur Əhmədovun “Azərbaycan yazıçıları XX-XXI əsrlərdə” kitabından götürülüb. Həmin qeydlər

SÖZÜ VƏTƏN - ÖZÜ VƏTƏN

mənim öz əlimlə yazdığım tərcümeyi-halım əsasında hazırlanıb. Bütün bunlar rəsmi sənədlərdə göstərilən faktlardır. Ancaq rəsmi sənədlərdə öz əksini tapmayan həyatımla bağlı məqamları da burada açıqlamaq istərdim: Mənim dünyaya gəlmək tarixim “1 oktyabr” kimi göstərilərsə də atamın və anamın dediyinə əsasən, payızdan on dörd gün qalmış doğulmuşam. Bu da eləyir 7 dekabr 1953-cü il. Sənədlərdə Cəbrayıl rayonunun Xələfli (Yuxarı) kəndində doğulduğum qeyd olunur. Amma əslində, Araz qırağında - Diri dağının ətəklərində yerləşən Xələfli (Aşağı) stan-siyası adlanan qəsəbədə doğulmuşam. Qarlı, çovğunlu bir gündə. Doğrudur, birinci sinfə Yuxarı Xələfli kəndində getmişəm. Ancaq iş elə gətirib ki, bütövlükdə birinci sinfi indiki Neftçilər rayonunun Kürkosa (Kür daşı) kəndinin yaxınlığındakı Günəşli (Jarski) qəsəbəsidəki məktəbdə oxumuşam. İndi həmin ərazilər dənizlə əhatələnib, uzaq adadır. Və deyəsən, yaşayış da yoxdur. Həqiqi həyat yolumla bağlı başqa fərqlər də var. Görünür, bu barədə geniş və əhatəli ayrıca yazmalıyam”. Bu qeydləri onu tanıyan-tanımayan oxucuların diqqətinə ona görə çəkirəm ki, burada həyatının başlanğıcından üzü bəri gələn yolun çoxşaxəli izləri də görünür.

Əli Rza Xələfli yaradıcılığı dövrün gətirdiyi bütün çətinliklərə sinə gərməyi bacarıb. Onun hər sözündə qəmli ürəyi ovutmağı bacaran bir ümid gizlənir. Hər sözündə təsəlli, hər anında böyüklük var. Onun kitablarını vərəqlədikcə insan mənən təzələnir, duyğusal olur, saflaşır. Hər sözündə insanlığa çağırış var. Onun yazmış olduğu cümlənin üzərindən keçmək mümkün deyil. Hər kim o kitablardan birini əldə edibse, sona qədər oxumamış o sətirldən əl çəkə bilməz. Çünki bu kitablar zəngin zehnin və gərgin əməyin məhsuludur. Onun yazmış olduğu xırda bir məqalə böyük məqsədlərdən xəbər verir. Hər bir məqalə ədəbiyyat deyilən sahənin daha da zənginləşməsinə xidmət edir. oxunan hər yazı ürəkləri isidir, yanmağa meyilli ülvə bir közü vulkan səviyyəsinə qaldıra bilər. Yazılmış hər bir kitab Əli Rza Xələfli zənginliyinin sübutudur. Oxunan hər sətir bizi Əli Rza Xələfli ünvanının zənginliyindən bəhrələnməyə səsləyir. O ünvanı - söz xəzinəsini qorumağa çağırır. O ünvanın işığına yığışanlara əbədi yaşarlıq arzulamamızı istəyir. Əli Rza Xələfli doğulduğu kəndin adını özünə təxəllüs seçdiyinə görə ona minnətdar olmalıyıq. Çünki bizlərdən çox uzaqda düşməni işğalında olan bir kəndin adı bu gün dillərdə dolaşırsa, bu Əli Rza Xələflinin xidmətidir. O, öz gücünü həsrətində olduğu bir kəndin adının fəxrlə çəkilməsinə qoymuş sənətkardır. Onun kitablarının çoxunda da həsrətin yandırıcı kül etdiyi bir ürəyin sızılıtları vardır.

Onların adını bir-bir çəkmək istəmirəm. Ərsəyə gətirdiyi 43 kitabın hansını vərəqləsən o həsrətin ağrısını onda görərsən. O nədən yazıbsa, onu olduğu kimi, oxucusuna təqdim etməyi bacarıb.

Bu günə qədər nəşr olunan kitabları da hələ onun sözünün hamısı deyil. Və bu fikrim üçün də mənbə yenə onun öz qeydləridir: “Burada göstərilənlər də mənim yazdıqlarımın tam siyahısı deyil. Vaxtilə “Xudafərin” (“Kolxozçu”) qəzetində, ayrı-ayrı respublika qəzet və jurnallarında, eləcə də “Kredo” qəzetində yüzrlə yazılarım kitablara yığıla bilməyib. Hər halda “Xudafərin” qəzetinin və “Kredo” qəzetinin Milli Kitabxanamızın saxlandığında qala biləcəyini düşünməyim bir təskinlikdir. Ən böyük kitabım isə “Kredo” qəzetinin 15 cildliyidir”. Onu müxtəlif tədbirlərdə görmüşəm. Çox ürəkdən gələn səmimi çıxışlarını dinləmişəm. Sözlə rəftarı sözü ovsunu ilə məntiqə tabe etməyi dinləyicilərdə həmişə heyrat doğurub. Düşünürəm ki, yaşamaq, sözlə nəfəs almaq elə budur.

Ona yaradıcılığında uğurlar arzulamaq düşür mənə. O insan haqqında nə qədər yazsan, yenə də azdır. Çünki o, sonsuz bir dəryadır. Üzməklə qurtaran deyil. Əziz qələm dostum Əli Rza Xələfli, sizi 65 yaşınız münasibətilə təbrik edirəm. Qazandığınız uğurlar nə qədər ömrünüz var sizi təqib etsin.

Hörmətli Əli Rza Xələfli, 65 illik yubileyinə «YAŞADIN» adı ilə yazdığım şeirimi də təbrikimin bir yarpağı bil...
İllərlə çarpışdın söz meydanında,
Çataraq hikmətli sözə, yaşadın.
Yanmaq istəyəndə pərvanə kimi,
Tapındın eşq adlı közə, yaşadın.

Duyğu ocağıdır çatdığın ocaq,
Töküdi üzərinə qəm qucaq-qucaq.
Həyatı sanmadın sən bir oyuncaq,
Yol açıb yeni bir izə, yaşadın.

Məniylə bəzədin adi kəlməni,
Alsa da qoynuna qayğılar səni.
Sabaha apardın odlu dünəni,
Nur oldun sayı yox gözə, yaşadın.

Hikmətlər gizlənib ən dərin qatda,
İlləri yaşadın sən hər saatda.
Heç vaxt köhnəlmədin qoca həyatda,
Ömrünü günəş tək təzə yaşadın.

Malik vurğunudur belə inadın,
Özünü bu yolda daim sınadın.
Ucaltdın hər yerdə Cəbrayıl adın,
Nümunə olaraq bizə, yaşadın.
Siz sözümüzün, torpağımızın əvəzsiz ziyalisisiniz. Hər zaman var olun!

16.12.2018

Malik ƏHMƏDOĞLU,
«Dirili Qurbanı» məclisinin təşkilat
rəhbəri
şair-publisist